

Bilaga 1 – Miljö 2025 Sjukhusstyrelse Sus

Sus miljömål: Minska användningen av prioriterade förbrukningsartiklar jämfört med år 2019¹

<p>Målstatus</p>	<p>Sus har valt att följa upp inköp av tre produktgrupper; medicinska undersökningshandskar, dryckesbägare och medicinbägare i plast. Val av produktgrupper baseras på en regional minskningslista som fokuserar på produkter med hög förbrukning, stor klimatpåverkan samt möjlighet att minska eller bytas ut till flergångsalternativ.</p> <p>Resultaten räknas ut i förhållande till producerad vård (mixpoäng) och är jämfört med referensåret 2019.</p> <table border="1" data-bbox="635 801 1394 981"><thead><tr><th>Produkt</th><th>År 2024</th><th>År 2025</th></tr></thead><tbody><tr><td>Medicinska undersökningshandskar</td><td>+ 14 %</td><td>- 6 %</td></tr><tr><td>Dryckesbägare</td><td>- 21 %</td><td>- 24 %</td></tr><tr><td>Medicinbägare i plast</td><td>- 10 %</td><td>- 19 %</td></tr></tbody></table> <p>Status för målet anses vara mycket positivt, då samtliga utvalda produktgrupper visar en nedåtgående trend, både i jämförelse med referensåret och i jämförelse med föregående år². Minskningen av medicinska undersökningshandskar och dryckesbägare har i princip skett inom alla verksamhetsområden. Medicinbägare har ökat inom ett fåtal verksamhetsområden.</p> <p>Sus resultat indikerar att Sus kan bidra till det regionala målet att minska förbrukningsartiklar med 30 procent till år 2030.</p>	Produkt	År 2024	År 2025	Medicinska undersökningshandskar	+ 14 %	- 6 %	Dryckesbägare	- 21 %	- 24 %	Medicinbägare i plast	- 10 %	- 19 %
Produkt	År 2024	År 2025											
Medicinska undersökningshandskar	+ 14 %	- 6 %											
Dryckesbägare	- 21 %	- 24 %											
Medicinbägare i plast	- 10 %	- 19 %											
<p>Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder</p>	<ul style="list-style-type: none">• De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande minskad förbrukning av engångsartiklar är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan från produktion och avfallshantering, minskade kostnader samt ökad robusthet i Sus logistikprocesser och lager.• De reducerade inköpen av de tre prioriterade produktgrupperna minskade Sus utsläpp med 172 ton koldioxidekvivalenter jämfört med föregående år. Det												

¹ Målformulering år 2024: Minska förbrukningen av engångsmaterial jämfört med år 2019

² På grund av otillförlitliga inköpsdata gällande kopieringspapper så har uppföljning av denna förbrukningsartikel uteslutits.

	motsvarar 25 varv runt jorden med bil, 100 transatlantiska flygresor, eller 21 svenskars hela årsutsläpp!
Goda exempel	<ul style="list-style-type: none"> • 76 % av de medicinbägare som köptes in år 2025 bestod av bioplast. Detta kan jämföras med år 2024 då andelen låg på 54%. Bioplast avger lägre klimatpåverkande utsläpp vid förbränning. • År 2024 lanserades den regionala guiden Hållbara val vars syfte är att stötta verksamheter att minska förbrukning av engångsartiklar. År 2025 har en ny uppdaterad version tagits fram av den regionala "Minskingsgruppen".
Förbättrings/ Utvecklingsområden	<ul style="list-style-type: none"> • Cirkulär upphandling och inköp av miljöbättre produktalternativ är ett av de starkaste verktygen för att minska verksamheternas miljö- och klimatpåverkan. Chefer och ledningsgrupper behöver besluta att budgetera och planera för att ersätta möjliga engångsartiklar med flergångsalternativ. • Sus miljöfunktion kommer fortsätta att arbeta tillsammans med den regionala Minskingsgruppen för att minska inköp och förbrukning av onödiga engångsartiklar. Det innebär bland annat fortsatt kommunikation och stöd till verksamheterna för att implementera åtgärder som föreslås i guiden "Hållbara materialval". • Med start år 2026 kommer Region Skåne arbeta med den regionala satsningen "<i>Minska överanvändning av handskar</i>". Syftet med satsningen är att stärka tryggheten i basala hygienrutiner och på så vis minska både vårdhygieniska risker och onödigt miljöavtryck, samtidigt som kostnader för inköp och lagerhållning minskar.

Sus miljömål: Minska mängden kommunalt avfall jämfört med år 2019³

Målstatus	<p>Från och med år 2025 har Sus, liksom regionen, valt att följa utvecklingen av kommunalt avfall (i stället för restavfall).</p> <p>Mängden kommunalt avfall i relation till producerad vård (mixpoäng) som uppkommer inom Malmös och Lunds sjukhusområde har minskat med 3,5 procent från år 2019 till år 2025 vilket motsvarar 277 ton avfall. Bland det kommunala avfallet har matavfallet minskat mest, med 35</p>
-----------	---

³ Målformulering år 2024: Minska mängden *restavfall* jämfört med år 2019.

	<p>procent per producerad tjänst. Restavfallet har minskat med 10,3 procent per producerad tjänst medan materialåtervunnit avfall har ökat med 45 procent per producerad tjänst. Resultatet kan indikera på bättre avfallssortering vilket är positivt, men har ingen påverkan på målet i sig.</p>
<p>Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande kommunalt avfall är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan, minskade kostnader och förbättrad arbetsmiljö när mindre mängder avfall behöver hanteras. • Eftersom det kommunala avfallet innefattar både restavfall och utsorterade/återvinningsbara fraktioner, är det främst minskade mängder avfall och inte bättre sortering, som påverkar målet. Sus miljöfunktion har dock arbetat både med att minska användningen av engångsprodukter likväl som att förbättra avfallssorteringen. • Matavfall sorteras nu ut, i stort sett inom samtliga verksamheter, vilket bedöms bidra till minskade mängder restavfall. Det har dock ingen påverkan på det kommunala avfallet i sin helhet. • Sus miljöfunktion har under de senaste åren fokuserat på att förbättra utsorteringen av blandpapper och plastförpackningar genom olika kommunikativa och uppföljande insatser. Som en följd av detta har andelen felsorterat förpackningsavfall minskat avsevärt vilket därmed bör bidra till minskade mängder restavfall.
<p>Goda exempel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • På Malmö sjukhus deltog nio avdelningar år 2024/2025 i ett pilotprojekt där de fick prova cirkulära förkläden. Projektet och dess resultat presenterades för fastighets- och servicenämnden våren 2025 som sedan beslutade att Region Skåne ska upphandla cirkulära förkläden. • Sus medverkade under 2024/2025 i det Vinnovafinansierade projektet Reclaim the C's. Projektets syfte var att kartlägga och analysera de stora mängder högkvalitativ engångsplast som uppstod som riskavfall inom ATMP-utveckling och produktion, som förbränns med betydande koldioxidutsläpp som följd. Genom att analysera data och bedöma tekniska och organisatoriska möjligheter lade projektet grunden för

	<p>en mer cirkulär avfallshantering där plastens kolatomer kunde återanvändas, vilket både minskade mängden riskavfall och bidrog till en mer hållbar och resurseffektiv läkemedelstillverkning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Region Skåne, med Sus, deltog i ett pilotprojekt där utvalda sjukvårdsplastprodukter sorterades, tvättades och återvanns till nya plastmaterial för att bedöma kvalitet och volymer. Resultaten visade att återvinning är möjlig, men att låg materialkvalitet, små volymer och brister i sortering och värdekedja begränsar storskalig cirkulär återvinning.
Förbättrings/ Utvecklingsområden	<ul style="list-style-type: none"> • För att nå det regionala målet till år 2030, som innebär att det kommunala avfallet ska minska med 20 procent i förhållande till producerad vård, behöver användningen av förbrukningsmaterial och även andra produkter minska betydligt. Förbättrings/utvecklingsområden som beskrivs för målet ovan om minskning av prioriterade förbrukningsartiklar kommer därmed även att bidra till målet om minskat kommunalt avfall. • Utvalda avdelningar på Sus kommer att medverka i projektet ReNoWo 2. Initiativet syftar till att minska mängden avfall från sjukvårdens engångsprodukter genom att utveckla tekniska och organisatoriska lösningar som gör att plast och non-woven-material kan återvinnas och återföras som resurser i stället för att förbrännas. Genom cirkulär produktdesign, förbättrade processer, smartare upphandling och starkare värdekedjor ska materialflödena bli mer resurseffektiva, robusta och klimatvänliga, vilket på sikt kraftigt minskar avfallsmängderna från hälso- och sjukvården. • Sus miljöfunktion kommer fortsatt delta i det regionala samarbetsforumet för avfall, för att förbättra avfallshantering och återvinning i samarbete med andra förvaltningar.

Sus miljömål: Minska mängden kasserade läkemedel jämfört med år 2019

<p>Målstatus</p>	<p>Måluppföljningen omfattar vikten av det läkemedel som samlats in via Region Skånes retursystem för kasserade läkemedel.</p> <p>Resultatet år 2025 visar en minskning på 27 procent jämfört med år 2022 (nytt referensår). Totalt slängdes 2,8 ton läkemedel vilket kan jämföras med 3,8 ton år 2024.</p> <p>Status för målet anses vara positivt, eftersom kassationen är markant lägre än år 2022. Med nuvarande utveckling kan Sus bidra till det regionala miljömålet om 30 procents minskning av läkemedelskassation till år 2030. Sus positiva resultat antas bero på att verksamheterna i högre grad arbetar med att förebygga att läkemedel kasseras, men kan även bero på att läkemedel kasseras i andra flöden. Våren 2024 lanserades en regional sorteringsguide som varit bidragande till hur verksamheter sorterar kasserat läkemedel.</p>
<p>Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande läkemedelskassation är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan samt minskade kostnader. • Sus miljöfunktion har bidragit med underhåll och kommunikation av den regionala sorteringsguiden för läkemedel. Guiden lanserades under våren 2024 och antas vara en bidragande faktor till att läkemedelskassationen via retursystemet har minskat drastiskt.
<p>Goda exempel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vid uppföljning av enheter som minskat sina mängder kasserade läkemedel framkom att det har bedrivits ett proaktivt arbete för att minska mängden onödiga inköp av läkemedel. Därtill har fler farmaceuter anställts lokalt, som ansvarar för att hålla ordning på inköp och läkemedelslager. • Flera VO har minskat sin läkemedelskassation med mer än 20 procent jämfört med år 2024, exempelvis VO Infektionssjukdomar (- 55 procent) och VO Barnkirurgi och neonatalvård (- 59 procent). • Område Läkemedel har arbetat med bland annat följande aktiviteter för att bidra till målet om minskad läkemedelskassation:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Läkemedel som inte ingår i vårdavdelningarnas bassortiment som har beställts för tillfälliga patientbehov, sk "ickebas-läkemedel", flyttas nu till svansförråd så snart patienten lämnar avdelningen. ○ Vid behov av icke-basläkemedel för tillfälliga patientbehov ska digital sökning i svansförråd genomföras innan beställning från apoteksleverantör görs.
Förbättrings/ Utvecklingsområden	<ul style="list-style-type: none"> • I QlikSense applikationen Sus beslutsstöd finns ett miljöark där chefer har tillgång till miljöstatistik på enhetsnivå. Ett förbättringsförslag är att implementera läkemedelskassation i arket, så att varje enhet kan ta del av hur mycket kasserade läkemedel de rapporterat. • Verksamheterna behöver fortsatt bli bättre på att fylla i blanketten för läkemedelskassation korrekt. Framför allt är det viktigt att ansvarsnummer fylls i, så att mängden kassation kan härledas till rätt avdelning.

Sus miljömål: Minska mängden serverings- och tallrikssvinn från patientmåltider jämfört med år 2020

Målstatus	<p>Resultatet från Regionservice matsvinnsmätning visar att Sus har fortsatt minska mängden matsvinn, både jämfört med föregående år och jämfört med referensåret 2020. I jämförelse med år 2020 har svinnet mer än halverats, från 37 procent till 16 procent. Även mängden slängd mat per portion har minskat kraftigt, från 0,17 kilo per portion till 0,07 kilo per portion. Sus bidrar därmed till att det regionala målet om 50 procents minskning av matsvinnet till år 2030 nästan har uppnåtts.</p>
Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att minska Sus matsvinn är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan, minskade kostnader och förbättrad arbetsmiljö när mindre mängd matavfall behöver hanteras. • En minskning av matavfall bidrar även till att uppfylla miljömålet om minskat kommunalt avfall.

<p>Goda exempel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • År 2025 infördes det nya måltidskonceptet på hela Sus, vilket har visat sig vara en framgångsfaktor för att minska tallriks- och serveringssvinnet. • Vid jämförelse mellan år 2024 och 2025 är det många VO som har minskat sitt tallriks- och serveringssvinn. Exempelvis har VO Akutsjukvård och internmedicin från 30 till 17 procent, VO Obstetrik och gynekologi har minskat sitt svinn från 31 till 16 procent och VO Kirurgi och gastroenterologi från 31 till 17 procent. VO Hematologi, onkologi och strålningsfysik minskade sitt svinn med hela 76 procent.
<p>Förbättrings/ Utvecklingsområden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • För att fortsätta den positiva utvecklingen behöver chefer för vård- och servicepersonal öka samverkan kring matsvinsfrågan samt ge personal som ansvarar för beställning och servering tillräckligt med tid och kunskap att planera måltidsbeställningar och kommunicera med patienten. • Sus miljöfunktion kommer fortsatt följa upp hur enheter som serverar patientmåltider arbetar med att minska matsvinn, samt följa upp de som ger upphov till störst andel svinn och överbeställningar vid den senaste mätningen.